

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 11C/195/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314200933
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2015:8314200933.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Marekom Koščom v právnej veci žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Pribinova 25, 810 11 Bratislava, proti žalovanej E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX/XX, XXX XX Y., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenia - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, Nám. legionárov 5, 080 01 Prešov, právne zastúpený JUDr. Jaroslavou Oravcovou, advokátkou, Dobrianskeho 1651, 093 01 Vranov nad Topľou, o zaplatenie 1038,35 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamieťa.

Žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

O trovách vedľajšieho účastníka konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca podal dňa 27.01.2014 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť jej sumu 1038,35 eur s 8,75% ročným úrokom z omeškania od 27.01.2013 až do zaplatenia a nahradiť trovy konania.

Podanú žalobu odôvodnil tým, že dňa 17.06.2010 uzavrel ako veriteľ na jednej strane so žalovanou na druhej strane Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 1.020 eur. Žalovaná sa zaviazala splatiť úver v 42 mesačných splátkach vo výške 54,65 eur. V súlade s ustanovením zmluvy poskytol žalobca žalovanej revolving dňa 26.06.2010 vo výške 614,08 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 42 mesačných splátkach vo výške 54,65 eur v termínoch splatnosti podľa pôvodného splátkového kalendára. Žalovaná sa dostala do omeškania už pri splátke č. 2 a do okamžitej splatnosti - 27.01.2013 zaplatila len sumu 1.256,95 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaná bola v omeškaní s úhradou splátky č. 27 o viac ako 3 mesiace, žalobca si uplatnil právo veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t.j. okamžitú splatnosť úveru. Žalovaná mala uhradiť sumu neuhradených splátok vo výške 1038,35 eur do 27.01.2013, pričom túto sumu neuhradila ani len čiastočne. Keďže je žalovaná v omeškaní s plnením peňažného dlhu uplatňujú si aj úroky z omeškania.

Súd vo veci rozhodol v skrátenej konaní vydaním platobného rozkazu č.k. 6Ro/23/2014- 29 zo dňa 12.06.2014, proti ktorému podala v zákonom stanovenej lehote odpor žalovaná, čím sa platobný rozkaz zo zákona zrušil a súd vo veci nariadil pojednávanie.

Dňa 03.02.2014 oznámilo Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. Vo svojom ďalšom podaní vedľajší účastník poukázal na vysokú ročnú úrokovú sadzbu vo výške 70,01% a vysokú RPMN vo výške 65,17%. Taktiež na absenciu podstatných náležitostí zmluvy podľa zák. o spotrebiteľských úveroch, ktorých nedostatok nespôsobuje neplatnosť zmluvy, avšak poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň si uplatnil trovy konania.

Na nariadené pojednávanie sa nedostavili žalobca, právny zástupca žalobcu, vedľajší účastník, ktorí svoju neúčasť na pojednávaní vopred ospravedlnili a súhlasili, aby súd vo veci rozhodol v ich neprítomnosti, a to aj bez nariadenia pojednávania v súlade s ust - § 101 ods. 2 O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovanej, výsluchom zástupca vedľajšieho účastníka a oboznámil sa s listinnými dôkazmi, najmä Zmluvou o revolvingovom úvere, všeobecnými podmienkami, oznámením o zosplatnení, oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, kartou klienta, podaním vedľajšieho účastníka a zistil nasledovný skutkový stav.

Žalovaná svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že súhlasí so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. Ďalej uviedla s poukazom na odpor, že so spoločnosťou PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., uzatvorila zmluvu o úvere, na základe ktorej jej daná spoločnosť poskytla finančné prostriedky, nie však vo výške 1.020 eur, ale len v sume 873,08 eur, pretože rozdiel si žalobca ponechal ako zálohu na prípadné poplatky, ktoré mu mali vzniknúť so správou pôžičky. Uviedla, že žalobcovi doposiaľ zaplatila sumu 1256,98 eur, čo je o 383 eur viac ako je žalobca poskytol. Pričom žalobca jej jednorázovým vkladom na jej účet dňa 17.06.2010 poskytol sumu 873,08 eur. Preto žiadala, aby súd žalobu zamietol a zaviazal žalobcu nahradiť jej trovy konania.

Zástupca vedľajšieho účastníka na pojednávaní uviedol, že predmetnú žalobu žiada v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko ako aj vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach uviedli, že úver má byť bezúročný a bez poplatkov, nakoľko v zmluve dohodnutá ročná úroková sadzba vo výške 70,01% ako i RPMN vo výške 65,17% sú neprimerane vysoké a teda v rozpore s dobrými mravmi. Taktiež uviedol, že uvedená výška RPMN je zavádzajúca a nepresná, nakoľko reálna výška RPMN za úver vo výške 1020 eur predstavuje výšku 73,87%. Nesprávnym uvedením RPMN v zmluve spotrebiteľskom úvere došlo zo strany žalobcu k porušeniu zákona č. 129/2010 Z.z. Ďalej poukázal na to, že zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje podstatné náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. f) a k) zák. č. 129/2010 z.z., pričom absencia podstatných náležitostí podľa § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. nespôsobuje neplatnosť uzavretej zmluvy, avšak poskytnutý úver je bez poplatkov a bezúročný, poukázal na rozhodnutie KS v Žiline sp. zn. 5co/286/2014 zo dňa 27.05.2014. Ďalším dôvodom bezúročného a bez poplatkového úveru je aj neprimerane vysoká ročná úroková sadzba a vysoká RPMN, čo je v rozpore s dobrými mravmi.

Zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 16.06.2010 vyplýva, že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1020 eur, pričom splatnosť 42. splátok vo výške 54,65 eur bola dohodnutá na 12. deň v mesiaci. RPMN bola v zmluve uvedená vo výške 65,17 % a ročná úroková sadzba úveru vo výške 70,01, %.

Schválenie tohto úveru žalobca oznámil žalovanej listom zo dňa 16.06.2010.

Z oznámenia o zosplatnení zo dňa 02.01.2013 a z vyjadrení žalobcu v žalobe a vo vyjadreniach vyplýva, že žalobca oznámil žalovanej, že na základe zmluvy o revolvingovom úvere je v omeškaní s 27., 28. a 29. splátkou. Suma omeškaných splátok bola vo výške 163,95 eur. Zároveň ho žalobca v tomto oznámení upozornil, že v prípade, že sa dostane do omeškania s úhradou s ktoroukoľvek splátkou o viac ako 3 mesiace a uplynie 15 dní od doručenia tohto oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Úver sa tak stal celý okamžite splatným dňa 27.01.2013.

Podľa výpisu z účtu žalovanej, žalobca poskytol bezhotovostným vkladom dňa 17.06.2010 žalovanej jednorázový úver v sume 873,08 eur.

Podľa tvrdenia žalobcu i žalovanej, žalovaná do zosplatnenia úveru zaplatila celkovo sumu 1256,95 eur, čo v podanej žalobe uviedol i samotný žalobca.

Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil, že podanú žalobu je potrebné zamietnuť.

Ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva o úvere považovaná za tzv. „absolútny obchod“, však v čase vzniku daného záväzkového vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis. Preto bolo potrebné riadiť sa všeobecnou právnou úpravou.

Treba pritom podotknúť, že v tomto prípade sa jedná spotrebiteľský vzťah, a teda podľa § 54 ods. 2 OZ sa na takýto vzťah použije ustanovenie zákona, ktoré je pre spotrebiteľa výhodnejšie, čo sa použije aj na posudzovanie platnosti právnych úkonov, a to z dôvodu, že na strane žalovaného je spotrebiteľ, ktorý má stále slabšie postavenie oproti druhej strane, na ktorej vystupuje dodávateľ, ktorý koná svoju činnosť v rámci svojho podnikania a má k dispozícii, okrem financií aj ľudí s právnickým a ekonomickým vzdelaním.

Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 102/2014 Z.z., Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 336/2005 Z.z., v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník, bola prebratá smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 095, 21/4/1993, str. 29-34).

Túto smernicu je nevyhnutné podľa názoru súdu využívať ako interpretačné pravidlo k ustanoveniam právneho poriadku, upravujúcich režim spotrebiteľských zmlúv. Toto stanovisko je podporené aj rozsudkom Európskeho súdneho dvora z 27.06.2000 v spojených prípadoch C-240/98, C-241/98, C-242/98, C-243/98 a C-244/98, Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero und Salvat Editores SA proti José M. Sánchez Alcón Prades, José Luis Copano Badillo, Mohammed Berroane a Emilio Vinas Feliú, v ktorom sa konštatuje, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti.

Právomoc súdu stanovíť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky. Znamená to dosiahnuť výsledok sledovaný čl. 6 Smernice, konkrétne chrániť spotrebiteľa pred záväzkom voči nečestnej podmienke a dosiahnuť zámer čl. 7 Smernice. Tieto opatrenia môžu pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam.

Podľa ust. čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa ust. čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa ust. čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa ust. čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa ust. čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa ust. čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislemu uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa § 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov - teda zákona platného v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere - spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. b) zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

V súlade s § 2 písm. c) cit. zák. celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru s výnimkou sankcií a poplatkov uvedených v zákone.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 285/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 3 ods. 2 zák. č. 285/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa ustanovenia §4 ods. 1 Zák. č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zák. č. 258/2001 Z.z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať

a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,

b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,

h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,

i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok,

l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,

n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,

- o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa ustanovenia §4 ods. 3 Zák. č. 258/2001 Z.z., pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 5 zák. č. 285/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ak bol spotrebiteľský úver poskytnutý na zakúpenie tovaru alebo poskytnutie služby, veriteľ je oprávnený od zmluvy odstúpiť, 9) ak je spotrebiteľ v omeškaní jednej splátky za časové obdobie dlhšie ako tri mesiace alebo dvoch splátok.

Podľa § 6 ods. 2 zák. č. 285/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.

Podľa ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa ustanovenia §53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa ustanovenia §3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa ustanovenia §39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa ustanovenia §451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa ustanovenia §451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa ustanovenia § 456 Občianskeho zákonníka; Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

Podľa ustanovenia §458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

V danej veci vychádzajú z predložených listinných dôkazov bolo preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola uzatvorená dňa 16.06.2010 zmluva, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej finančné prostriedky formou úveru vo výške 873,08 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť 42 mesačnými splátkami po 54,65 eur, t.j. spolu sa zaviazala vrátiť žalobcovi 2295,30 eur. Žalobca na základe týchto písomných tvrdení poskytol žalovanej reálne sumu 873,08 a od žalovanej žiadal vrátiť celkovo sumu 2295,30 eur, pri ročnej úrokovej sadzbe 70,01%, RPMN za úver 65,7% ročne a priemernej RPMN za úver 51,49% ročne.

Z oznámenia o spoplatnení tohto úveru zo dňa 02.01.2013 vyplýva, že žalovaná sa dostala do omeškania so splátkou č. 27., 28. a 29 a následne z tohto dôvodu žalobca v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásil okamžitú splatnosť úveru. Celý úver sa tak stal splatným 27.01.2013.

Súčasťou zmluvy sú aj zmluvné dojednania, kde v bode 14 si účastníci konania dohodli, že dlžník je povinný zaplatiť veriteľovi okrem iného aj úrok z omeškania určený podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení k 1. dňu omeškania s úhradou peňažného záväzku.

Zmluvné dojednania sú na formulárovom tlačive napísané drobným písmom a nie sú podpísané účastníkmi a odkazuje na nich zmluva v bodoch 8.5. a 13.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že veriteľ si zabezpečil splatnosť svojej pohľadávky opakovane viacerými sankčnými inštitútmi, a to predovšetkým zmluvnou pokutou a úrokom z omeškania, tak ako to bolo vyššie uvedené v zmluvných dojednaniach s tým, že nárok na náhradu škody tým nie je dotknutý. V žalobe si uplatňuje aj tieto sankcie, a to zmluvnú pokutu a úrok z omeškania v stanovenej obmedzujúcej výške.

V tomto prípade je zřejmé, že predmetom konania je zaplatenie pohľadávky z poskytnutého úveru a jedná sa o spotrebiteľský právny vzťah. Pri spotrebiteľských právnych vzťahoch sa použije právna úprava, ktorá je výhodnejšia pre spotrebiteľa a to bez ohľadu na to, či sa jedná o právny vzťah z Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka alebo iného zákona. Použitie práva výhodnejšieho pre spotrebiteľa vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR z 19.06.2013, sp.zn. ÚS 402/2013-10.

Súd však žalobu v celom rozsahu zamietol.

Zamietnutie žaloby súd odôvodňuje tým, že dohodu o odplate za poskytnutý úver v takejto výške ako je to uvedené v tomto prípade, kde ročná úroková sadzba úveru je 70,07 %, RPMN za úver je 65,17 % a priemerná RPMN za úver je 51,49 % ročne považuje súd za absolútne neplatnú dohodu a to podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi a v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa takto absolútne neplatne dojednaným právam neposkytne právna ochrana, pretože by to bolo v rozpore so zákonom.

Takáto výška ročnej úrokovej sadzby viac ako 7-násobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu za spotrebné úvery poskytované bankami v čase uzatvorenia zmluvy (viď príloha spisu), a preto je neplatná podľa § 53 ods. 6 zákona č. 40/1964 Z.z. Občianskeho zákonníka. Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

Z tohto dôvodu je takáto dohoda o odplate za úver neplatná aj podľa § 39 O.z., neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Vzhľadom na judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/26/2011, ide o absolútnu neplatnosť dohody o úrokoch, tieto sú neplatné v celom rozsahu a nie je možné ich teda modifikovať.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúci z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Dobrymi mravmi sa v súdnej praxi považuje súbor spoločenských, kultúrnych a mravných pravidiel správania, ktoré sú v súlade so všeobecne uznávanými vzťahmi medzi ľuďmi a mravnými princípmi spoločenského zriadenia, ktorý v historickom vývoji osvedčil istú nemennosť a vystihujúcu podstatné historické tendencie, ktoré sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem. Neprimerane dohodnuté úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, a teda aj s dobrými mravmi. Obdobne právne už súdy rozhodovali, a to napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6C/126/2012 zo 7.5.2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009 z 31.7.2009, rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/26/2011 z 26.4.2012, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21Cdo/1484/04 z 15.12.2004, rozhodnutie KS v Prešove sp. zn. 3Co/3/2011 z 12.10.2011, 3Co/67/2012 z 24.10.2012.

Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (OZ), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Keďže žalovaná vrátila doteraz žalobcovi už celkovo sumu 1256,95 eur, no reálne jej poskytol žalobca iba sumu 873,08 eur, teda žalovaná plnila žalobcovi viac ako jej bolo poskytnuté.

Pri peňažných úveroch, resp. pôžičkách je samozrejmé, že sa poskytujú za odmenu, pričom touto odmenou je spravidla zmluvný, resp. dohodnutý úrok, ktorý vyjadruje odmenu za poskytnutý úver. V tomto prípade predstavuje táto dohodnutá zmluvná odmena neprimerane vysokú odmenu, a preto je takáto dohoda o tejto odmene absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 OZ. Ustanovenie § 39 OZ je možné použiť v akomkoľvek právnom spore, ak sú na to splnené zákonom predpísané podmienky.

Z tohto dôvodu takéto dojednanie v zmluve o revolvingovom úvere a v zmluvných dojednaniach považuje súd pre rozpor s dobrými mravmi za neplatné, pretože odmena je zjavne vyššia ako bola priemerná úroková sadzba poskytovaná obchodnými bankami v uvedenom období. V danom prípade sa nejedná o primeranú výšku odplaty (odmeny) za poskytnutie peňažnej istiny dlžníkovi a nejde o zhodnotenie, ktoré je obvyklé. Za neprimeranú, a preto odporujúcu dobrým mravom je taká výška odmeny, resp. úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania úveru, určenú najmä s prihliadnutím najvyšším úrokovým sadzbám, ktoré uplatňujú banky pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Uvedené právny názor je v zhode aj s právnym názorom už vyjadreným napr. v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 26.4.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011.

Súd ešte poukazuje na to, že celá zmluva o revolvingovom úvere ako aj zmluvné dojednania sú na predpísaných žalobcom pripravených formulároch - tlačivách, ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť, sú vopred pripravené, s drobnými písmenami a po dopísaní údajov, resp. konkrétnych čísiel sa podpisujú bez možnosti zmeny zmluvných dojednaní zo strany spotrebiteľa. Zmluvné dojednania s drobnými písmenkami pritom ani nie sú podpísané účastníkmi, hoci na dojednanie o zmluvnej pokute sa vyžaduje písomná forma a dohoda oboch strán.

Je nemysliteľné, aby žalobca reálne poskytol ako v tomto prípade žalovanej reálne sumu 873,08 eur, avšak dojednal si celkovú čiastku, ktorú musí dlžník vrátiť vo výške 2295,30 eur, pričom v zmluve udáva ako poskytnutú čiastku úveru vo výške 1020 eur, no poskytol iba 873,08 eur a z toho si hneď započítal pri uzatvorení zmluvy, resp. pri poskytnutí úveru odplatu za službu vo výške 146,92 eur. Žalovaná ako dlžník pritom podľa zmluvy má zaplatiť spolu sumu 2.295,30 eur a v prípade porušenia aj sankcie (zmluvné pokuty, úroky z omeškania) už z tejto celkovej sumy 2.295,30 eur, respektíve z jej neuhradenej časti, hoci jej bola reálne poskytnutá pri uzavretí zmluvy len suma 873,08 eur a to bez akéhokoľvek podnikateľského rizika a protihodnoty zo strany žalobcu.

Súd teda uzatvára, že považuje túto zmluvu v časti dojednaní o zmluvnej odmene a v nadväznosti na to aj v časti o RPMN za absolútne neplatnú, a teda v zmluve nie je riadne uvedené RPMN, ako aj ďalšie podstatné náležitosti, a preto sa považuje, že žalobca má nárok len na vrátenie reálne poskytnutej istiny bez poplatkov, úrokov a sankcií a nakoľko žalovaná vrátila žalobcovi viac ako jej bolo poskytnuté na základe zmluvy o revolvingovom úvere, preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovanej ako v konaní úspešnej strane náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov konania neuplatnila a žiadne jej nevznikli.

Podľa § 151 ods. 3 O.s.p.; v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije. Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia primerane s tým, že lehota troch pracovných dní plynie od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

O trovách vedľajšieho účastníka súd preto rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania, alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do 3 mesiacov od doručenia.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal nevyhnutné dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p).

Podľa § 251 ods.1 O.s.,p.; Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona;31) ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.